

การบริหารต้นทุนของสำนักงานบัญชี ตอนที่ 1

ศรัณย์ ชูเกียรติ (sarun@acc.chula.ac.th)¹

สำนักงานบัญชี หมายถึง ธุรกิจให้บริการงานด้านบัญชีและภาษีอากรโดยนักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีอย่างถูกต้องตามกฎหมายกับกระทรวงพาณิชย์ ทำให้บัญชีของบริษัทลูกค้ามีความถูกต้อง ครบถ้วน สามารถนำเสนอภาษีได้ถูกต้องทันเวลา ลดความเสี่ยงจากภาวะภาษีต่าง ๆ ในการถูกตรวจสอบ รวมถึงได้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อการตัดสินใจ

โดยทั่วไปแล้วสำนักงานบัญชีจึงมีขั้นตอนการทำงานดังต่อไปนี้

1. เก็บรวบรวมเอกสารรายการค้าของบริษัทลูกค้า
2. นำข้อมูลจากเอกสารรายการค้าของลูกค้ามาบันทึกเข้าไปในระบบ
3. จัดเตรียมและจัดส่งรายงานการเงินให้กับผู้บริหารของบริษัทลูกค้า
4. จัดเตรียมเอกสารภาษีอากรและยื่นชำระภาษีให้กับบริษัทลูกค้า

1. เก็บรวบรวมเอกสารรายการค้าของบริษัทลูกค้า

เอกสารรายการค้าของบริษัทลูกค้า ได้แก่ บิลขาย ใบกำกับภาษีขาย และใบเสร็จรับเงินที่มีการออกให้กับลูกค้าในขั้นตอนการขายสินค้า หรือ ใบกำกับภาษีซื้อ ที่มีการรับจากผู้ขายในขั้นตอนการซื้อสินค้า ซึ่งเอกสารเหล่านี้จะถูกเตรียมผ่านทางโปรแกรม Excel หรือโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี หรืออาจจะเป็นการเขียนด้วยมือลงในแบบฟอร์มมาตรฐานที่เตรียมไว้

เอกสารรายการค้าของบริษัทลูกค้าเหล่านี้จะถูกพิมพ์หรือถูกสำเนาออกมาและเก็บรวบรวมจัดส่งให้กับสำนักงานบัญชีทุก ๆ สิ้นเดือน ซึ่งระยะเวลาในขั้นตอนนี้ก็ขึ้นอยู่กับระยะทางระหว่างสำนักงานบัญชีกับบริษัทลูกค้าและวิธีการจัดส่งเอกสาร

2. นำข้อมูลจากเอกสารรายการค้าของลูกค้ามาบันทึกเข้าไปในระบบ

เมื่อเอกสารรายการค้าของบริษัทลูกค้าที่ถูกเก็บรวบรวมมาถึง สำนักงานบัญชีก็จะจัดเตรียมพนักงานส่วนหนึ่งทำหน้าที่นำข้อมูลจากเอกสารรายการค้าเหล่านี้ไปบันทึกเข้าไปในระบบบัญชีแยกประเภท ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็มีทั้งสำนักงานบัญชีที่ใช้ระบบบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาขึ้นเองด้วยโปรแกรม Excel และสำนักงานบัญชีที่ใช้ระบบบัญชีแยกประเภทที่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

สำหรับงานบริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีนั้นถือว่าขั้นตอนนี้ใช้ทั้งต้นทุนและเวลามากที่สุด ซึ่งระยะเวลาในขั้นตอนนี้ก็ขึ้นอยู่กับจำนวนเอกสารรายการค้าและจำนวนพนักงานในนำข้อมูลมาบันทึกเข้าไปในระบบ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. จัดเตรียมและจัดส่งรายงานการเงินให้กับผู้บริหารของบริษัทลูก

เมื่อเอกสารรายการค้าถูกบันทึกเข้าไปในระบบบัญชีแยกประเภทแล้ว สำนักงานบัญชีก็จะจัดเตรียมพนักงานส่วนหนึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลว่าเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วนแล้ว หลังจากนั้นก็จะจัดเตรียมงบทดลองเพื่อพิจารณารายการปรับปรุงที่จำเป็น แล้วจึงจัดเตรียมรายการปรับปรุงบัญชีนั้นบันทึกเข้าไปในระบบบัญชีแยกประเภท และจัดทำงบทดลองหลังการปรับปรุง แล้วจึงทำการปิดงบ และจัดเตรียมรายงานการเงินส่งให้กับผู้บริหารของบริษัทลูกตามที่ตกลงในสัญญาบริการที่ทำไว้กับบริษัทลูก ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็มีทั้งสำนักงานบัญชีที่ใช้ระบบบัญชีแยกประเภทที่พัฒนาขึ้นเองด้วยโปรแกรม Excel และสำนักงานบัญชีที่ใช้ระบบบัญชีแยกประเภทที่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

โดยปกติแล้วสำนักงานบัญชีควรจัดเตรียมรายงานการเงินและจัดส่งให้กับผู้บริหารของบริษัทลูกค่าทุก ๆ สิ้นเดือน สำหรับขั้นตอนนี้เวลาที่ใช้ในการจัดเตรียมรายงานการเงินนั้นจะใช้เวลาไม่มากนัก ซึ่งขึ้นอยู่กับความชำนาญและประสบการณ์ของนักบัญชีที่จัดทำบัญชีและภาษีให้กับบริษัทลูก แต่อาจเสียเวลาไปบ้างกับการจัดส่งรายงานการเงินให้กับผู้บริหารของบริษัทลูก ซึ่งระยะเวลานั้นก็ขึ้นอยู่กับระยะทางระหว่างสำนักงานบัญชีกับบริษัทลูกและวิธีการจัดส่ง

4. จัดเตรียมเอกสารภาษีอากรและยื่นชำระภาษีให้กับบริษัทลูก

หลังจากปิดงบ และจัดเตรียมรายงานการเงินแล้ว สำนักงานบัญชีก็จะมีการจัดเตรียมเอกสารภาษีอากร เช่น ภ.พ. 30, ภ.ง.ด. 1, ภ.ง.ด. 3, ภ.ง.ด. 53, ภ.ง.ด. 51, ภ.ง.ด. 50 และ ภ.ง.ด. 1ก จัดส่งให้กับบริษัทลูกค่าเพื่อไปยื่นชำระภาษีด้วยตนเอง หรือบางสำนักงานก็จะมีบริการในการยื่นชำระภาษีแทนบริษัทลูกค่าด้วย ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็มีทั้งสำนักงานบัญชีที่ทำแบบฟอร์มภาษีด้วยมือ และสำนักงานบัญชีที่ทำแบบฟอร์มภาษีผ่านบริการยื่นชำระภาษีทางอินเทอร์เน็ตของกรมสรรพากร

โดยปกติแล้วสำนักงานบัญชีจะจัดเตรียมเอกสารภาษีอากรและยื่นชำระภาษีให้กับบริษัทลูกค่าทุก ๆ สิ้นเดือนตามที่กฎหมายกำหนด สำหรับขั้นตอนนี้เวลาที่ใช้ในการจัดเตรียมรายงานการเงินนั้นจะใช้เวลาไม่มากนัก ซึ่งขึ้นอยู่กับความชำนาญและประสบการณ์ของนักบัญชีที่จัดทำบัญชีและภาษีให้กับบริษัทลูก แต่อาจเสียเวลาไปบ้างกับการจัดส่งเอกสารภาษีอากรให้กับบริษัทลูกค่าในกรณีที่ทำแบบฟอร์มภาษีด้วยมือและจัดส่งไปให้กับบริษัทลูกค่าเพื่อยื่นชำระภาษีด้วยตนเอง ซึ่งระยะเวลานั้นก็ขึ้นอยู่กับระยะทางระหว่างสำนักงานบัญชีกับบริษัทลูกค่าและวิธีการจัดส่ง